

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
Isikuandmete kaitse asjas nr. 2.1.-3/20/2238

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peadirektor Pille Lehis
Otsuse tegemise aeg ja koht	31.08.2020, Tallinn
Vaide esitamise aeg	25.06.2020 (registreeritud 26.06.2020)
Vaidlustatav haldusakt või toiming	Andmekaitse Inspektsiooni 25.06.2020 menetluse lõpetamise teade nr 2.1.-5/19/230
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxxxxxxxxxxxxx@gmail.com

I RESOLUTSIOON:**Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel otsustan:**

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha otsus teatavaks vaide esitajale.**

II VAIDLUSTAMISVIIDE:

Käesoleva otsuse saab vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

III FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 16.01.2019.a esitas kaebaja inspektsioonile pöördumise sisuga: Palun abi. Minu isiklikke andmed on ebaseaduslikke korduvalt avaldatud. Pöördumisele oli lisatud kaasa manustena mitmeid kohtudokumente ja artiklitele viitavaid võrgulinke, mis osas ei toonud kaebaja välja vähimatki selgitust, sh ei andnud teada, mida ta oma pöördumisega taotleb.
2. 17.01.2019.a vastas inspektsioon pöördumisele kui selgitustaotlusele, sh andis selgitusi mis tingimused peavad olema täidetud, et meediaväljaanded võiks ilma nõusolekuta isikuandmeid avalikustada ning isiku võimalusest nõuda avaldajatelt nende tingimuste täitmise osas selgitusi või vajadusel andmete kustutamist jms.
3. 12.02.2019.a esitas kaebaja inspektsioonile vaide.
4. 21.02.2019.a tegi inspektsioon kaebajale puuduste kõrvaldamise ja palus anda teada, mis on isiku taotlus.
5. 25.03.2019.a esitas kaebaja IUSTUS õigusbüroo vahendusel taotluse sisuga: Eraisik taotleb AKI'lt teha väljaannetele ettekirjutus eemaldada internetist ning sulgeda Eraisiku isikut tuvastavad andmed otsingumootoritele selliselt, et tema nime otsingumootorisse sisestades ei oleks artiklid/saated leitavad.
6. 26.03.2019.a tagastas inspektsioon vaide uute asjaolude puudumise tõttu.

7. 29.03.2019.a esitas kaebaja taotluse Tallinna Halduskohtusse vaidlustada Andmekaitse Inspeksiooni 26.03.2019 vaide tagastamise otsus nr 2.1.-3/19/656.
8. 22.11.2019.a tegi Tallinna Halduskohtus kohtuotsuse nr 3-19-579, millega rahuldati Erasiku kaebus. Sellega kohustati tühistama Andmekaitse Inspeksiooni 17. jaanuari 2019 vastuskirjas nr 2.1.-5/19/230 sisalduv järelevalvemenetluse algatamisest ja järelevalvemenetluse raames ettekirjutuste tegemisest keeldumise otsus ning 26. märtsi 2019 vaide tagastamise otsus nr 2.1.-3/19/656 ning kohustada Andmekaitse Inspeksiooni Erasiku 16. jaanuari 2019 kaebuse uueks läbivaatamiseks.
9. 17.02.2020.a alustas inspeksioon Õhtuleht Kirjastus AS-i suhtes järelevalvemenetluse, millega palus anda selgitusi isikuandmete kaitse seaduse § 4 nõuete täitmise osas eelpoolnimetatud artiklites.
10. 21.05.2020.a tegi inspeksioon ettepaneku lisada pealdis artiklile võrgulingil <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/krimi/xxxxx-xxxxxxxxxxxxx-xxxxxx-xxxxxxxx-xxxx-xxx-xxxxxxxxxxxx-xxxxxxxx>.
11. 27.05.2020.a tegi inspeksioon ettepaneku lisada pealdis ka artiklile võrgulingil <https://rus.oh tuleht.ee/xxxxxxxx/xxxxxxxxxxxxx-xxxxxxx-x-xxxxxxxx-x-xxxxx-xxxxxxxx-x-x-xxxx-xxxxxx>.
12. 15.06.2020.a lõpetas inspeksioon AS Ekspress Meedia ja AS Õhtuleht Kirjastus osas järelevalvemenetluse nende kahe võrgulingi osas, kuna inspeksiooni ettepanekud pealdiste lisamise osas said täidetud.
13. Andmekaitse Inspeksioon teatas kaebajat 25.06.2020 menetluse lõpetamisest AS Õhtuleht Kirjastus ja AS Ekspress Meedia suhtes.
14. Vaide esitaja esitas 25.06.2020 inspeksioonile vaide, taotledes menetluse lõpetamise otsuse tühistamist ja järelevalvemenetluse jätkamist.
15. Kuna vaites esinesid puudused andis inspeksioon vaide esitajale tähtaja vaites esinevate puuduste kõrvaldamiseks
16. Vaide esitaja kõrvaldas 20.07 vaites esinevad puudused ning inspeksioon võttis vaide menetlusse

IV VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Taotlen tühistada AKI 25.06.2020 nr 2.1.5/19/230 järelevalve menetluse lõpetamise otsus ja saata asi AKIisse järelevalve menetluse jätkamiseks

VAIDE(VAIE) AKI 05.06.2020 nr 2.1.1/20/1962 otsusele põhjendused [vaide põhjenduste tekst esitatud muutmata kujul].

1. *AKI ei ole vaadanud minuga esitatud kaebuse täiendus põhjalikult.*
2. *AKI ei võtta arvesse seda, et minu isegi initsiaalidega (või kui on vaid nimi ja vanus) on juba lihtsalt tuvastada minu isik ja vaja kasutada vaid tähtmärgid kuivõrd palju sama sisulisi artikleid sisaldavad minu nimi, perekonnanimi, vanus, linn (Tallinna pärit)*
3. *AKI ei pöördunud Google, et artikleid mille peale oli alustatud järelevalve menetlus kustutada otsingumootorist*
4. *AKI ei vaadanud kaebuse lisad(2 tükk 2020 aastal) mis ma esitasin 2 korda 2020 aastal*
5. *AKI põhjendamatu jättis rahuldamata kaebuse osa kus ma kaeban, et artiklites on esitatud ebaõige asjaolude kirjeldus, kus paistab nii, et ma pean olema vanglas aga ekslikult olen vabaduses seaduseauku tõttu. See ebaõige asja väljaandamine tekitab mulje, et artikkel on shokeerimine aga kui arvesse võtta, et tegelikult see oli politsei ja prokuratuuri viga siis pigem siis vaja kohaldada Põhiseaduse paragrahv 22 ja 26 minu kasuks.*
6. *Põhjendamatu on AKI seisukoht, et kui artikkel ei ole leita google otsingud aga on kättesaadav vaid uudiste portaali arhiivis siis minu isikuandmete ebaseaduslik avaldamine ei riku minu õigused, ikka arhviiv on kõigile kättesaadav ja rikub minu eraelu ja isikuandmete rikkumine.*

7. AKI põhjendamatu avaldab, et minu juhtum peab uurima ühiskond kuivõrd uus seadus mille kohaselt, mis on 2 aasta tagasi jõustunud on käeolevas asjas juhtum väärtegu(mitte kuritegu) ma ei ole rikkunud mitte ühtegi korda, aga kohtuasjast tegemist on asjaoludega kus uudised initsieeris politsei ja prokuratuur ekslikul ja lõpuks kinnitasid, et ma ei ole rikkunud mitte ühtegi Eesti Vabariigi seadus ja ajalehtedele pöördumine oli ekslikult, mis tähendab, et ilma politsei ekslikult kriminaalasja alustamine ja ajalehtede juurde pöördumine mitte kedagi ei pidi mida sellest teadma ja minu eraelu ei pidi olema rikutud.
8. Igaiüks ahistamis juhtum ei pea olema apriori ilma Põhiseaduse 26 järgi kaitse all ja just nimelt minu juhtumil kus ahistamine ei ole kaalukas ja seetõttu ei ole rikkunud toimepandud ajal mitte ühtegi seadus ja tegelikult oli politsei ja prokuratuur viga.
9. Kohtud erinevates asjades juba mitu korda kinnitasid, et süüdistuses kirjeldatud tekst(mis on samuti artiklites kirjeldatud) tekitab mulle kahju
10. Ajakirjandusel sekkumine põhjus on eelkõige süütuse presumtsioon ja politsei ja prokuratuuri viga kriminaalasja alustamisel ja ajakirjanusse pöördumisel kuivõrd ma olen õigeks mõistetud ning iseenesest põhiseaduse paragrahv 26 ja 17
11. Iga isiku ahistamine ajakirjanduses avaldamine vaatamata sellele, et ahistamine ei ole nii kaalukas ja ei riku mitte ühtegi seadus ei ole see pluralism, tolerantsus ja sallivus, ilma milleta demokraatlikku ühiskonda ei ole olemas.
12. AKI ei võtta arvesse, et käeolevas asjas on ühiskonnale kättesaadav vaid Riigikohtu otsus kus on vaid minu initsiaalid, aga maa ja ringkonna otsused ei ole kättesaadavad üldse, aga ajakirjanduses on kirjeldatud käesolev asi ja lisatud minu nimi, perekonnanimi, vanus, foto ja et ma olen Tallinlane ja müün narkootikud. Mitte kedagi ei pea identifitseerima ning Riigikohtu otsuse järgi kuivõrd selle eesmärgiga Riigikohus ei ole avaldanud minu nimi ja perekonna nimi ja vanus, mis tähendab, et ma isiklikult ei pea selgitama ajakirjandusele või AKIle kas ma olin teinud mis on kirjeldatud kohtuotsuses või mitte kuivõrd see on avalikusele saladus informatsioon mille tõttu Riigikohus avaldanud vaid minu initsiaalid.
13. „Eraldi selgitame, et tuvastatavuse osas ei saa arvestada nende isikutega, kes tunnevad kaebajat (sh kui kaebaja end ise artikli alusel ära tunneb) ja teavad eelnevalt kogu juhtunu üksikasju, kuna nad ongi võimelised artiklite sisu põhjal isikut looga seostama.“ Kui ma lähen uus töökoht siis isikud hakkavad olema minu tuttavad ja hakkavad tuvastama mind ja kui leiavad internetis neid artikleid siis nad tuvastavad mind ja sama moodi kui ma võtan korter rent ja muu sellest, näiteks tutvun uusi naistega eesmärgiga korda saada oma eraelu.
14. Ajakirjandus ei ole puhtalt ideoloogia aga on samuti suur äri ja töökoht ning artikkel tähendab raha tulemus artikli avaldajale. Ei pea olema äri isikude puutumatu eraelu peale.
15. Just nimelt minu juhtum vaja eraldi vaadata ja kaaluda kõik põhjalikult kuivõrd tegemist on tegelikult erand juhtumiga.
16. Karistuses lünk, mis on nüüd kinni väärtegu trahviga(mitte vagla karistusega) ei tähenda, et karistuses lünk järgi kedagi pääses vangistusest
17. Arvestades GDPR mul on õigus kontrollida minu isikuandmete töötlemine ja oma sooviga andmete töötlemine lõpetamine.
18. Minu kasuks Riigikohtu otsused ja EIK otsused ning otsused minu asjadest
19. Ajakirjanduses avaldatud isiku eraelu puudutavate andmete avaldamisega seonduvat käsitles Riigikohus lahendis 3-2-1-18-13.
20. Enne lõplikku süüdimõistmist õigustamata avaldatud teave, mis võimaldab esiteks isikut identifitseerida ja teiseks kajastab uurimisandmeid või jõustumata kohtuotsuseid, põhjustab isiku õigeksmõistmise korral isikule hingelist valu ja kannatusi. Kaitstavateks hüvedeks, mida tuleb kostja käitumise õigusvastasuse hindamisel kaaluda, on ühelt poolt eraelu puutumatus ja teiselt poolt ajakirjandusliku sõnavabadus.

21. PS § 26 sätestatud eraelu puutumatus kaitseb isiku õigust informatsioonilisele enesemääramisele ning õigust oma pildile. Eraelu kaitsega on hõlmatud ka isiku identifitseerimine ja isiksuse muud aspektid.
22. PS § 45 sätestab igaihe õiguse vabalt levitada arvamusi ja informatsiooni nii sõnas, trükis, pildis kui ka muul viisil. Seda õigust võib piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste, tervise, au ning hea nime kaitseks. EIK praktika järgi tähendab arvamusevabaduse tagamine muu hulgas seda, et ajakirjandusel lasub kohustus edastada teavet ja mõtteid kõigis avalikkusele huvi pakkuvates küsimustest.
23. Antud juhul tuleb kaaluda ühelt poolt kaebaja õigust eraelu puutumatusse koos süüituse presumptsiooni põhimõttega ja teiselt poolt ajakirjanduslikku sõnavabadust. Hageja leiab, et antud asjaoludel kaalub õigus eraelu puutumatusse üle ajakirjandusliku sõnavabaduse.
24. Antud juhul ei ole kaebaja andnud nõusolekut isikuandmete töötlemiseks, kostja

Võimalik avalik huvi andmete jätkuvaks avaldamiseks ei kaalu üles hageja õigust eraelu puutumatusse, see kahjustab ülemääraselt hageja õigusi. Samuti ei ole andmete selline avaldamine kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega.

25. Leian, et isikuandmete avaldamine (sh eesnimi vanus) enne isiku võimalikku lõplikku süüdimõistmist kohtus ei ole üldjuhul põhjendatud.
26. Ajakirjanduseetika koodeksi p 1.5. sätestab, et ajakirjandus ei tohi oma tegevusega kellelegi tekitada põhjendamatu kannatusi, veendumata, et avalikkusel on tõesti vaja seda informatsiooni teada. P 4.4. sätestab, et ajakirjandus ei või inimest käsitleda kurjategijana enne sellekohast kohtuotsust. P 4.8. sätestab, et avaldades materjale õigusrikkumistest ja kohtuasjadest peab ajakirjanik kaaluma, kas asjaosalise identifitseerimine on tingimata vajalik ja milliseid kannatusi võib see asjaosalisele põhjustada. P 4.9. sätestab, et inimese eraelu puutumatus rikkuvaid materjale avaldatakse vaid juhul, kui avalikkuse huvid kaaluvad üles inimese privaatsuse.
27. Mina ei ole andnud nõusolekut enda isikuandmete töötlemiseks ja on palunud isikuandmete töötlemine lõpetada.
28. Enne isiku lõplikku süüdimõistmist ei ole avalik huvi nii suure kaaluga, et tuleks avaldada andmed, mis võimaldavad isiku identifitseerimist.
29. Hetkel kehtiva IKS § 4 kohaselt võib isikuandmeid andmesubjekti nõusolekuta töödelda ajakirjanduslikul eesmärgil, eelkõige avalikustada meedias, kui selleks on avalik huvi ja see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega. Isikuandmete avalikustamine ei tohi ülemäära kahjustada andmesubjekti õigusi.
30. Online meedias avaldati seoses eelnimetatud kriminaalasjaga korduvalt artikleid, mis on leitavad ka

käesoleval hetkel Google otsingumootori kaudu.

31. 1. <https://www.ohtuleht.ee/.../>
32. 2. <https://www.ohtuleht.ee/.../>
33. 3. <https://www.ohtuleht.ee/.../>;
34. 4. <https://www.ohtuleht.ee/.../>;
35. 5. <https://www.ohtuleht.ee/.../>.
36. 6. <https://www.vecherka.ee/.../>
37. 7. <https://www.ohtuleht.ee/.../>
38. 8. <https://rus.ohtuleht.ee/.../>
39. 9. <http://rus.delfi.ee/.../>
40. 10. <http://rus.delfi.ee/.../>
41. 11. <https://ekspress.delfi.ee/.../>
42. 12. <https://ekspress.delfi.ee/.../>
43. 13. <http://www.delfi.ee/.../>
44. 14. <http://rus.delfi.ee/daily/.../>
45. 15. <http://rus.delfi.ee/.../>

46. 16. <http://www.delfi.ee/.../>

47. 17. <https://www.delfi.ee/.../>

48. Eesti Vabariigi Põhiseaduse § 22 sätestab, et kedagi ei tohi käsitleda kuriteos süüdi olevana enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus. Põhiseaduse § 26 sätestab, et igapähele on õigus perekonna- ja eraelu puutumatusel.

49. Erasisiku kohta on avaldatud teavet seose läbiviidud kriminaalmenetlusega, samuti on avaldatud andmed jõustumata kohtuotsustest. Andmed on avaldatud sellisel viisil, et koostoimes teiste avaldatud artiklitega on võimalik tuvastada, et artiklites kajastatud isik on Erasisik.

50. Erasisiku isikuandmeid on töödeldud tema nõusolekuta. Seoses sellega, et ta on talle inkrimineeritud kuritegudes õigeks mõistetud, puudub ajakirjanduslik ja avalik huvi Erasisiku isikuandmete töötlemiseks. Andmete jätkuv avaldamine kahjustab Erasisiku õigusi ja need võimaldavad tema identifitseerimist, andmete kättesaadavus põhjustab Erasisiku kannatusi.

40. Lähtudes eelpool toodust palun lõpetada otsingumootori Google kaudu eeltoodud artiklite leitavus.

42. Põhiseaduse § 22 sätestab, et kedagi ei tohi käsitleda kuriteos süüdi olevana enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus. Põhiseaduse § 26 sätestab, et igapähele on õigus perekonna- ja eraelu puutumatusel.

43. Kohus leidis, et kaebaja ei ole pannud toime lastevastaseid kuritegusid või väärtegusid. Vaatamata sellele on postitus jätkuvalt avaldatud ja sellest jääb mulje, et politseil on jätkuvalt põhjust kahtlustada allakirjutanut õigusrikkumiste toimepanemises, tegelikkuses ühtegi asja menetluses ei ole.

44. Isikuandmete kaitse seaduse sätestab § 15 sätestab, et õiguskaitseasutus võib isikuandmeid töödelda seaduse alusel, kui nende töötlemine on vajalik süüteo tõkestamise, avastamise või menetlemise või karistuse täideviimise eesmärgist tuleneva ülesande täitmiseks.

45. Postituse jätkuv nähtavana hoidmine peale seda, kui on selgunud, et avaldaja ei ole toime pannud õigusrikkumisi, on õigusvastane. Postitus ei ole vajalik süüteo tõkestamiseks, avastamiseks, menetlemiseks või karistuse täideviimise eesmärgist tuleneva ülesande täitmiseks.

46. Kaebaja kohta on avaldatud teavet seose läbiviidud kriminaalmenetlusega. Riigikohus on tuvastanud, et hageja ei ole toime pannud ühtegi õigusrikkumist, seetõttu rikub meedias avaldatu kaebaja õigust eraelu puutumatusel. Hageja ei ole andnud nõusolekut enda isikuandmete töötlemiseks.

Lähtudes eelpool toodust palun:

Kohustada kostjat lõpetama isikuandmete töötlemine alljärgnevalt:

Avaldati online väljaandes artikkel, mille peale taotlesin jaralevalve menetlus

1. <https://www.ohtuleht.ee/.../>

2. <https://www.ohtuleht.ee/.../>

3. <https://www.ohtuleht.ee/.../>

4. <https://www.ohtuleht.ee/.../>;

5. <https://www.ohtuleht.ee/.../>.

6. <https://www.vecherka.ee/.../>

7. <https://www.ohtuleht.ee/.../>

8. <https://rus.ohtuleht.ee/.../>

9. <http://rus.delfi.ee/.../>

10. <http://rus.delfi.ee/.../>

11. <https://ekspress.delfi.ee/.../>

12. <https://ekspress.delfi.ee/.../>

13. <http://www.delfi.ee/.../>

14. <http://rus.delfi.ee/.../>

15. <http://rus.delfi.ee/.../>
16. <http://www.delfi.ee/.../>
17. <https://www.delfi.ee/.../>

47. § 35. Teabe asutusesiseseks tunnistamise alused

(1) Teabevaldaja on kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks:

- 1) kriminaal- või väärteomenetluses kogutud teabe, välja arvatud vastavalt väärteomenetluse seadustikus ja kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud tingimustel avaldatava teabe;
- 12) teabe, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatus

48. Asjas 3-18-1388 02.11.18 kohtunik Tristan Ploom kinnitas järgmist Resolutsiooni punkt 4 Asendada kohtuotsuses andmesubjekti nimi initsiaalidega. Kohtu otsuse punkt 31 Isikuandmete avaldamine 31. HKMS § 175 lg 3 kohaselt asendatakse kohtu algatusel avaldatavas kohtuotsuses andmesubjekti nimi initsiaalide või tähemärgiga ning ei avaldata tema isikukoodi, sünniaega, registrikoodi, aadressi ega muid andmeid, mis võimaldavad teda üheselt identifitseerida. Kohtu hinnangul on isikuandmete avaldamata jätmine põhjendatud, kuna kaebaja suhtes ei ole tehtud jõustunud süüdimõistvat kohtuotsust, mistõttu kehtib tema suhtes süütuse presumpatsioon. Otsuses on kajastatud kaebajale esitatud süüdistus, mis võib otsuses isikuandmete avaldamise korral kaebaja õigusi kahjustada.

49. Eeltoodud tegemist on sama kriminaal asja tekstiga mis on uudistest avaldatud Suure tõenäosusega võtab Andmekaitse Inspeksioon kaebuse menetlusse sekkumise üle otsustamiseks, kui esineb mõni järgmistest asjaoludest:

- Olukord nõuab kiiremat tegutsemist kui seda võimaldab tsiviilkohtumenetlus, näiteks internetis on ebaseaduslikult avalikustatud delikaatsed andmed ning andmete kättesaadavuse ja pidevaedasilevimise tõttu ei oleks hilisemal sekkumisel enam mingit mõtet, sest pöördumatu kahju on tekkinud.
- Delikaatsed isikuandmed, mis tõesti ka on delikaatsed. Siinkohal ei lähtu Andmekaitse Inspeksioon pelgalt isikuandmete kaitse seaduses sisalduvast delikaatsete isikuandmete loetelust, vaid hindab, kas andmed on tõepoolest eraelulised ning riivavad. Eeskätt on delikaatsed inimese terviseseisundit ning seksuaalelu puudutavad andmed.

09.11.2018.a jõustus Erisiku kohta Riigikohtu kriminaalkollegiumi kohtuotsus kriminaalasjas nr 1-17-6580, mille resolutsiooni punkt 2 alusel mõisteti Erasik talle esitatud süüdistuses õigeks (LISA 2).

Juhime AKI tähelepanu asjaolule, et Erasiku kohta kõik ajakirjanduses leitavad andmed on seotud antud kriminaalasjaga ning on tõsiselt delikaatsed ja tema eraelu riivavad. Ta ei nõua AKI'lt kahju hüvitamist, vaid nõuab AKI kiiret sekkumist, et tema kohta internetis levivad negatiivsed delikaatsed isikuandmed eemaldataks, sest need andmed häirivad tema igapäevast elukorraldust ja tekitavad temale järjest suuremaid kahjusid.

Süüdistuses kirjeldatud tekst tekitab oluline kahju Erasikule

Andmekaitse Inspeksioon sekkub ajakirjandusse kaebusepõhiselt ning vaid erandlikel juhtudel omalalgatusel. Sekkumise korral on AKI'l võimalik teha väljaandele soovitus/ettepanek/ettekirjutus:

- sulgeda isikut tuvastavad andmed otsingumootoritele selliselt, et inimese nime otsingumootoris sisestades ei oleks artikkel/saade leitav;
- Erandlikel juhtudel teha ettekirjutuse info internetist eemaldamiseks ning andmete töötlemise lõpetamiseks

Käesolevas asjas tegemist on erandlikel juhtumil kus AKI peab tegema ettekirjutuse info internetist eemaldamiseks ning andmete töötlemise lõpetamiseks.

Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 8 lõikes 1 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli

16 lõikes 1 on sätestatud, et igaihel on õigus oma isikuandmete kaitsele.

lg 1 Füüsiliste isikute kaitse isikuandmete töötlemisel on põhiõigus.

lg 2 Füüsiliste isikute kaitse põhimõtete ja eeskirjadega nende isikuandmete töötlemisel tuleks nende kodakondsusest ja elukohast sõltumata austada nende põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige õigust isikuandmete kaitsele.

lg 4 Õigus isikuandmete kaitsele ei ole absoluutne õigus, vaid seda tuleb kaaluda vastavalt selle ülesandele ühiskonnas ning tasakaalustada muude põhiõigustega vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele. Käesolevas määruses austatakse kõiki põhiõigusi ning peetakse kinni aluslepingutes sätestatud ja hartas tunnustatud põhimõtetest, eelkõige õigusest era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamisele, isikuandmete kaitsest, mõtte-, südametunnistuse- ja usuvabadusest, sõna- ja teabevabadusest, ettevõtlusvabadusest, õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning kultuurilisele, usulisele ja keelelisele mitmekesisusele.

lg 7 Füüsiliste isikutel peaks olema kontroll oma isikuandmete üle.

lg 17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001 (2) kohaldatakse isikuandmete töötlemisele liidu institutsioonide, organite ja asutuste poolt. Määrust (EÜ) nr 45/2001 ja muid sellisele isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavaid liidu õigusakte tuleks kohandada vastavalt käesoleva määrusega kehtestatud põhimõtetele ja normidele ning kohaldada käesolevast määrusest lähtuvalt. Tugeva ja ühtse andmekaitseraamistiku loomiseks liidus tuleks pärast käesoleva määruse vastuvõtmist teha määruses (EÜ) nr 45/2001 vajalikud muudatused, et võimaldada käesoleva määrusega samaaegset kohaldamist.

lg 19 Füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel pädevate asutuste poolt süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise või nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmise ja ennetamise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist käsitletakse eraldiseisvas liidu tasandi õigusaktis. Seetõttu ei tuleks käesolevat määrust kohaldada nimetatud eesmärkidel teostatavate isikuandmete töötlemise toimingute suhtes. Avaliku sektori asutuste poolt käesoleva määruse alusel töödeldavaid andmeid, kui neid kasutatakse kõnealustel eesmärkidel, tuleks aga reguleerida konkreetsema liidu tasandi õigusaktiga Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/680 (1). Liikmesriigid võivad anda pädevatele asutustele direktiivi (EL) 2016/680 tähenduses muid ülesandeid, mida ei täideta tingimata süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmise ja ennetamise eesmärgil, ning nii kuulub neil muudel eesmärkidel toimuv isikuandmete töötlemine niivõrd, kuivõrd see on liidu õiguse kohaldamisalas, käesoleva määruse kohaldamisalasse.

Kui isikuandmete töötlemine eraõiguslike asutuste poolt kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse, tuleks käesolevas määruses ette näha võimalus, et liikmesriigid saavad teatud tingimustel piirata õigusaktidega teatud kohustusi ja õigusi, kui selline piirang on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne meede, et kaitsta konkreetseid olulisi huve, sealhulgas avalik julgeolek ning süütegude tõkestamine, uurimine ja avastamine või nende eest vastutusele võtmine või kriminaalkaristuste täitmisele pööramine, sealhulgas avalikku julgeolekut ähvardavate ohtude eest kaitsmine ja ennetamine. See on asjakohane näiteks rahapesuvastaste meetmete või kohtuekspertiisi laborite tegevuse raames.

Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/31/EÜ (2), eelkõige selle artiklites 12–15 sätestatud vahendusteenuste osutajate vastutust käsitlevate eeskirjade kohaldamist. Nimetatud direktiiviga püütakse kaasa aidata siseturu nõuetekohasele toimimisele, tagades infoühiskonna teenuste vaba liikumise liikmesriikide vahel.

Andmekaitse põhimõtteid tuleks kohaldada tuvastatud või tuvastatavat füüsilist isikut puudutava igasuguse teabe suhtes. Pseudonümiseeritud andmeid, mida saaks füüsilise isikuga seostada täiendava teabe abil, tuleks käsitada teabena tuvastatava füüsilise isiku kohta. Füüsilise isiku tuvastatavuse kindlakstegemisel tuleks arvesse võtta kõiki vahendeid, mida vastutav töötleja või keegi muu võib füüsilise isiku otseseks või kaudseks tuvastamiseks mõistliku tõenäosusega kasutada, näiteks teiste hulgast esiletoomine. Selleks et teha kindlaks, kas füüsilise isiku tuvastamiseks võetakse mõistliku tõenäosusega meetmeid, tuleks arvestada kõiki objektiivseid tegureid, näiteks tuvastamise maksumus ja selleks vajalik aeg, võttes arvesse nii andmete töötlemise ajal kättesaadavat tehnoloogiat kui ka tehnoloogilisi arenguid. Andmekaitse põhimõtteid ei tuleks seetõttu kohaldada anonüümse teabe suhtes, nimelt teave, mis ei ole seotud tuvastatud või tuvastatava füüsilise isikuga, või isikuandmete suhtes, mis on muudetud anonüümseks sellisel viisil, et andmesubjekt ei ole võimalik tuvastada või ei ole enam võimalik tuvastada. Käesolevas määruses ei käsitleta seega sellise anonüümse teabe töötlemist, sealhulgas statistilisel või uuringute eesmärgil.

lg 28 Isikuandmete pseudonümiseerimine võib vähendada asjaomaste andmesubjektide jaoks ohte ning aidata vastutavatel töötlejal ja volitatud töötlejal täita oma andmekaitsekohustusi. „Pseudonümiseerimise“ selgesõnaline kasutuselevõtmine käesolevas määruses ei ole mõeldud välistama mis tahes muid andmekaitsemeetmeid.

art 39 Isikuandmete igasugune töötlemine peaks olema seaduslik ja õiglane. Füüsilisi isikuid puudutavate isikuandmete kogumine, kasutamine, lugemine või muu töötlemine ja nende andmete töötlemise ulatus praegu või tulevikus peaks olema nende jaoks läbipaistev. Läbipaistvuse põhimõte eeldab, et nende isikuandmete töötlemisega seotud teave ja sõnumid on lihtsalt kättesaadavad, arusaadavad ning selgelt ja lihtsalt sõnastatud. Kõnealune põhimõte puudutab eelkõige andmesubjektide teavitamist vastutava töötleja identiteedist ning töötlemise eesmärgist ja täiendavast teabest, et tagada asjaomaste füüsiliste isikute suhtes õiglane ja läbipaistev töötlemine ning nende õigus saada neid puudutavate isikuandmete töötlemise kohta kinnitust ja sõnumeid. Füüsilisi isikuid tuleks teavitada isikuandmete töötlemisega seotud ohtudest, normidest, kaitsemeetmetest ja õigustest ning sellest, kuidas nad saavad sellise andmete töötlemisega seoses oma õigusi kasutada. Eelkõige peaksid olema selged ja õiguspärased isikuandmete töötlemise konkreetset eesmärgid, mis tuleks kindlaks määrata andmete kogumise ajal. Isikuandmed peaksid olema asjakohased, piisavad ja piirduma sellega, mis on nende töötlemise otstarbe seisukohalt vajalik. See eeldab eelkõige, et tagatakse andmete säilitamise aja piirdumine rangelt minimaalsega. Isikuandmeid tuleks töödelda vaid juhul, kui nende töötlemise eesmärki ei ole mõistlikult võimalik saavutada muude vahendite abil. Selle tagamiseks, et isikuandmeid ei säilitataks vajalikust kauem, peaks vastutav töötleja kindlaks määrama tähtsajad andmete kustutamiseks või perioodiliseks läbivaatamiseks. Selle tagamiseks, et ebaõiged isikuandmed parandatakse või kustutatakse, tuleks võtta kõik mõistlikud meetmed. Isikuandmeid tuleks töödelda viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase turvalisuse ja konfidentsiaalsuse, sealhulgas isikuandmetele ning nende töötlemiseks kasutatavatele seadmetele loata juurdepääsu või nende loata kasutamise tõkestamise. siin

(40) Töötlemise seaduslikkuse tagamiseks tuleks isikuandmeid töödelda asjaomase andmesubjekti nõusolekul või muul õiguslikul alusel, mis on sätestatud õigusaktis, kas käesolevas määruses või käesolevas määruses osutatud muus liidu või liikmesriigi õigusaktis, sealhulgas siis, kui vastutav töötleja peab täitma talle kehtivaid juriidilisi kohustusi või kui tuleb täita lepingut, mille osaline andmesubjekt on, või selleks, et võtta andmesubjekti taotlusel enne lepingu sõlmimist meetmeid.

(65) Andmesubjektil peaks olema õigus nõuda teda käsitlevate isikuandmete parandamist ja „õigus olla unustatud“ juhul, kui selliste andmete säilitamine rikub käesolevat määrust või vastutava töötleja suhtes kohaldatavat liidu või liikmesriigi õigust. Andmesubjektil peaks olema õigus oma isikuandmete kustutamisele ja nende töötlemise lõpetamisele eelkõige siis, kui

isikuandmed ei ole enam vajalikud eesmärkidel, mille jaoks need koguti või neid muul viisil töödeldi, kui andmesubjekt on töötlemisele antud nõusoleku tagasi võtnud või kui ta on vastu oma isikuandmete töötlemisele või kui nende isikuandmete töötlemine muul viisil ei vasta käesoleva määruse nõuetele. Kõnealune õigus on asjakohane eelkõige siis, kui andmesubjekt andis nõusoleku lapsena, olemata täielikult teadlik 4.5.2016 L 119/12 Euroopa Liidu Teataja ET töötlemisega kaasnevatest ohtudest, ja hiljem soovib need isikuandmed eelkõige internetist kustutada. Andmesubjektil peaks olema võimalik seda õigust kasutada, vaatamata sellele, et ta ei ole enam laps. isikuandmete jätkuv säilitamine peaks olema seaduslik aga juhul, kui see on vajalik sõna- ja teabevabaduse kasutamiseks, juriidilise kohustuse täitmiseks, avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastutava töötleja avaliku võimu teostamiseks, rahvatervise valdkonna avalikes huvides, avalikes huvides toimuva arhiveerimise, teadus- või ajaloouuringute või statistilisel eesmärgil või õigusnõuete koostamiseks, esitamiseks või kaitsmiseks.

(66) Selleks et tugevdada võrgukeskkonnas õigust olla unustatud, tuleks laiendada õigust andmete kustutamisele, kohustades isikuandmed avaldanud vastutavat töötlejat võtma tarvitusele mõistlikke abinõusid, sealhulgas rakendades tehnilisi meetmeid, et teavitada selliseid isikuandmeid töötlevaid vastutavaid töötlejaid asjaolust, et andmesubjekt taotleb neilt kõnealustele isikuandmetele osutavate linkide või andmekoopiate või -korduste kustutamist. Seda tehes peaks vastutav töötleja võtma mõistlikke meetmeid, võttes arvesse vastutavale töötlejale vastutavale töötlejale kättesaadavat tehnoloogiat ja vahendeid, sealhulgas tehnilisi meetmeid, et teavitada isikuandmeid töötlevaid vastutavaid töötlejaid andmesubjekti taotlusest.
(

(67) Isikuandmete töötlemise piiramise meetodid võivad muu hulgas hõlmata valitud isikuandmete ajutist ümberpaigutamist teise töötlemissüsteemi, valitud isikuandmete muutmist kasutajatele kättesaamatuks või avaldatud andmete ajutist kõrvaldamist veebisaidilt. Automaatsetes andmete kogumites tuleks isikuandmete töötlemise piiramine tagada üldjuhul tehniliste vahenditega selliselt, et isikuandmeid enam edasi ei töödeldaks ja neid ei saa enam muuta. Asjaolu, et isikuandmete töötlemine on piiratud, tuleks süsteemis selgelt määratleda. (

(69) Kui isikuandmeid võidakse seaduslikult töödelda sellepärast, et töötlemine on vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastutava töötleja avaliku võimu teostamiseks või seoses vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huviga, peaks andmesubjektil olema ikkagi õigus tema konkreetse olukorraga seotud isikuandmete töötlemine vaidlustada. Vastutav töötleja peaks tõendama, et tema mõjuvad õigustatud huvid kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused.

(75) Erineva tõenäosuse ja tõsidusega ohud füüsiliste isikute õigustele ja vabadustele võivad tuleneda isikuandmete töötlemisest, mille tulemusel võib tekkida füüsiline, materiaalne või mittemateriaalne kahju, eelkõige juhtudel, kui töötlemine võib põhjustada diskrimineerimist, identiteedivargust või -pettust, rahalist kahju, maine kahjustamist, ametisaladusega kaitstud isikuandmete konfidentsiaalsuse kadu, pseudonüümiseerimise loata tühistamist või mõnda muud tõsist majanduslikku või sotsiaalset kahju; kui andmesubjektid võivad jääda ilma oma õigustest ja vabadustest või kontrollist oma isikuandmete üle; kui töödeldakse isikuandmeid, mis paljastavad rassilist ja etnilist päritolu, poliitilisi vaateid, religioosseid või filosoofilisi veendumusi ning ametiühingusse kuulumist, samuti geneetilisi andmeid, andmeid tervise, seksuaalelu ning süüteoasjades süüdimõistvate kohtuotsuste ja süütegude ning nendega seotud turvameetmete kohta; kui hinnatakse isiklike aspekte, eelkõige töötulemuste, majandusliku olukorra, tervise, isiklike eelistuste või huvide, usaldusväarsuse või käitumise, asukoha või liikumisega seotud aspektide analüüsimisel või prognoosimisel, et luua või kasutada isiklike profiile; kui töödeldakse kaitsetute füüsiliste isikute, eriti laste isikuandmeid; kui töötlemine hõlmab suurt hulka isikuandmeid ning mõjutab paljusid andmesubjekte.

(85) Isikuandmetega seotud rikkumine, kui seda asjakohaselt ja õigeaegselt ei käsitleta, võib põhjustada füüsilistele isikutele füüsilise, materiaalse või mitterateriaalse kahju, nagu kontrolli kaotamine oma isikuandmete üle või õiguste piiramine, diskrimineerimine, identiteedivargus või pettus, rahaline kahju, pseudonümiseerimise loata tühistamine, maine kahjustamine, ametisaladusega kaitstud andmete konfidentsiaalsuse kadu või mõni muu tõsine majanduslik või sotsiaalne kahju asjaomasele füüsilisele isikule.

(153) Liikmesriikide õiguses tuleks omavahel viia vastavusse eeskirjad, mis reguleerivad sõna- ja teabevabadust, sealhulgas ajakirjanduslikku, akadeemilist, kunstilist või kirjanduslikku eneseväljendust, ja käesoleva määruse kohane õigus isikuandmete kaitsele. Juhul kui isikuandmeid töödeldakse üksnes ajakirjanduslikul eesmärgil või akadeemilise, kunstilise või kirjandusliku eneseväljenduse eesmärgil, tuleks vajaduse korral kohaldada erandeid või vabastusi käesoleva määruse teatavatest sätetest, et viia omavahel vastavusse isikuandmete kaitse õigus ning sõna- ja teabevabadus, mis on sätestatud harta artikliga 11. Seda tuleks kohaldada eelkõige audiovisuaalvaldkonnas isikuandmete töötlemise suhtes ning uudiste arhiivide ja perioodikaraamatukogude puhul. Seepärast peaksid liikmesriigid vastu võtma seadusandlikud meetmed, millega kehtestatakse vabastused ja erandid, mis on vajalikud nimetatud põhiõiguste tasakaalustamiseks. Liikmesriigid peaksid sellised vabastused ja erandid vastu võtma üldpõhimõtete, andmesubjekti õiguste, vastutava töötleja ja volitatud töötleja, isikuandmete kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele edastamise, sõltumatute järelevalveasutuste, koostöö ja ühtsuse ning andmete töötlemise eriolukordade kohta. Kui sellised vabastused või erandid on liikmesriigiti erinevad, tuleks kohaldada selle liikmesriigi õigust, mida kohaldatakse vastutava töötleja suhtes. Selleks et võtta arvesse sõnavabadusõiguse tähtsust igas demokraatlikus ühiskonnas, tuleb tõlgendada selle vabadusega seonduvaid kontseptsioone, näiteks ajakirjandust, laialt. (

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid: 1) „isikuandmed“ – igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekti“) kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal; 2) „isikuandmete töötlemine“ – isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, nagu kogumine, dokumenteerimine, korrastamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine ja muutmine, päringute tegemine, lugemine, kasutamine, edastamine, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine;

art 5

1. Isikuandmete töötlemisel tagatakse, et a) töötlemine on seaduslik, õiglane ja andmesubjektile läbipaistev („seaduslikkus, õiglus ja läbipaistvus“); b)

Art 6

Isikuandmete töötlemise seaduslikkus 1. Isikuandmete töötlemine on seaduslik ainult juhul, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest, ning sellisel määral, nagu see tingimus on täidetud: a) andmesubjekt on andnud nõusoleku töödelda oma isikuandmeid ühel või mitmel konkreetsel eesmärgil; b) isikuandmete töötlemine on vajalik andmesubjekti osalusel sõlmitud lepingu täitmiseks või lepingu sõlmimisele eelnevate meetmete võtmiseks vastavalt andmesubjekti taotlusele; c) isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja juriidilise kohustuse täitmiseks; d) isikuandmete töötlemine on vajalik andmesubjekti või mõne muu

füüsilise isiku eluliste huvide kaitsmiseks; e) isikuandmete töötlemine on vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks või vastutava töötleja avaliku võimu teostamiseks; f) isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi korral, välja arvatud juhul, kui sellise huvi kaaluvad üles andmesubjekti huvid või põhiõigused ja -vabadused, mille nimel tuleb kaitsta isikuandmeid, eriti juhul kui andmesubjekt on laps. Esimese lõigu punkti f ei kohaldata, kui isikuandmeid töötleb avaliku sektori asutus oma ülesannete täitmisel.

Artikkel 10 Süüteoasjades süüdimõistvate kohtuotsuste ja süütegudega seotud isikuandmete töötlemine Süüteoasjades süüdimõistvate kohtuotsuste ja süütegude või nendega seotud turvameetmetega seotud isikuandmeid töödeldakse artikli 6 lõike 1 kohaselt ainult ametiasutuse järelevalve all või siis, kui töötlemine on lubatud liidu või liikmesriigi õigusega, milles on sätestatud asjakohased kaitsemeetmed andmesubjektide õiguste ja vabaduste kaitseks. Süüteoasjades süüdimõistvate kohtuotsuste terviklikku registrit peetakse ainult ametiasutuse järelevalve all.

Artikkel 17 Õigus andmete kustutamisele („õigus olla unustatud“) 1. Andmesubjektil on õigus nõuda, et vastutav töötleja kustutaks põhjendamatu viivitusega teda puudutavad isikuandmed ja vastutav töötleja on kohustatud kustutama isikuandmed põhjendamatu viivitusega, kui kehtib üks järgmistest asjaoludest: a) isikuandmeid ei ole enam vaja sellel eesmärgil, millega seoses need on kogutud või muul viisil töödeldud; b) andmesubjekt võtab töötlemiseks antud nõusoleku tagasi vastavalt artikli 6 lõike 1 punktile a või artikli 9 lõike 2 punktile a ning puudub muu õiguslik alus isikuandmete töötlemiseks; c) andmesubjekt esitab vastuväite isikuandmete töötlemise suhtes artikli 21 lõike 1 kohaselt ja töötlemiseks pole ülekaalukaid õiguspäraseid põhjuseid või andmesubjekt esitab vastuväite isikuandmete töötlemise suhtes artikli 21 lõike 2 kohaselt; d) isikuandmeid on töödeldud ebaseaduslikult; e) isikuandmed tuleb kustutada selleks, et täita vastutava töötleja suhtes kohaldatava liidu või liikmesriigi õigusega ette nähtud juriidilist kohustust; f) isikuandmeid koguti seoses artikli 8 lõikes 1 osutatud infoühiskonna teenuste pakkumisega. 2. Juhul kui vastutav töötleja on isikuandmed avalikustanud ja peab lõike 1 kohaselt isikuandmed kustutama, võtab vastutav töötleja kättesaadavat tehnoloogiat ja rakendamise kulusid arvestades tarvitusele mõistlikud abinõud, sealhulgas tehnilised meetmed, et teavitada kõnealuseid isikuandmeid töötlevaid vastutavaid töötlejaid sellest, et andmesubjekt taotleb neilt kõnealustele isikuandmetele osutavate linkide või andmekoopiate või -korduste kustutamist. 3. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata sel määral mil isikuandmete töötlemine on vajalik a) sõna- ja teabevabaduse õiguse teostamiseks; b) selleks, et täita vastutava töötleja suhtes kohaldatava liidu või liikmesriigi õigusega ette nähtud juriidilist kohustust, mis näeb ette isikuandmete töötlemise, või täita avalikes huvides olevat ülesannet või teostada vastutava töötleja avalikku võimu; c) rahvatervise valdkonnas avaliku huviga seotud põhjustel kooskõlas artikli 9 lõike 2 punktidega h ja i ning artikli 9 lõikega 3; d) avalikes huvides toimuva arhiveerimise, teadus- või ajaloouringute või statistilisel eesmärgil kooskõlas artikli 89 lõikega 1 sel määral mil lõikes 1 osutatud õigus tõenäoliselt muudab sellise töötlemise eesmärgi saavutamise võimatuks või häirib seda suurel määral, või e) õigusnõuete koostamiseks, esitamiseks või kaitsmiseks.

Õigus esitada vastuväiteid ja automatiseeritud töötlusel põhinevate üksikotsuste tegemine Artikkel 21 Õigus esitada vastuväiteid 1. Andmesubjektil on õigus oma konkreetsest olukorrast lähtudes esitada igal ajal vastuväiteid teda puudutavate isikuandmete töötlemise suhtes, mis toimub artikli 6 lõike 1 punkti e või f alusel, sealhulgas nendele sätetele tugineva profiilianalüüsi suhtes. Vastutav töötleja ei töötle isikuandmeid edasi, välja arvatud juhul, kui vastutav töötleja tõendab, et töödeldakse mõjuval õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles andmesubjekti huvid, õigused ja vabadused, või õigusnõuete koostamise, esitamise või kaitsmise eesmärgil. 2. Isikuandmete töötlemisel otseturunduse eesmärgil on andmesubjektil õigus esitada igal ajal vastuväiteid teda puudutavate isikuandmete töötlemise suhtes sellisel turunduslikul eesmärgil, sealhulgas profiilianalüüsi suhtes sel määral mil see on seotud

kõnealuse otseturundusega. 3.Kui andmesubjekt esitab vastuväiteid otseturunduse eesmärgil toimuva andmete töötlemise suhtes, ei tohi isikuandmeid sellisel eesmärgil enam töödelda.
4.5.2016 L 119/45 Euroopa Liidu Teataja ET

Artikkel 85 Isikuandmete töötlemine ning sõna- ja teabevabadus 1.Liikmesriigid ühitavad õigusaktiga käesoleva määruse kohase õiguse isikuandmete kaitsele ning sõna- ja teabevabaduse õiguse, muu hulgas seoses isikuandmete töötlemisega ajakirjanduslikel eesmärkidel ning akadeemilise, kunstilise või kirjandusliku eneseväljenduse tarbeks.

2.Seoses isikuandmete töötlemisega ajakirjanduslikel eesmärkidel ning akadeemilise, kunstilise või kirjandusliku eneseväljenduse tarbeks näevad liikmesriigid ette vabastusi või erandeid II peatükist (põhimõtted), III peatükist (andmesubjekti õigused), IV peatükist (vastutav töötleja ja volitatud töötleja), V peatükist (isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele ja rahvusvahelistele organisatsioonidele), VI peatükist (sõltumatud järelevalveasutused), VII peatükist (koostöö ja järjepidevus) ja IX peatükist (andmetöötlemise eriolukorrad), kui need on vajalikud, et ühitada õigus isikuandmete kaitsele sõna- ja teabevabadusega. 3.Liikmesriik teavitab komisjoni vastavalt lõikele 2 vastu võetud õigusnormidest ning viivitamata kõigist hilisematest neid õigusnorme mõjutavatest muutmise seadustest või muudatustest

Eraisik anti kohtu alla süüdistatuna KarS § 141 lg 2 p-de 1 ja 6 ja 145 lg 2 järgi kvalifitseeritavate tegude toimepanemises. Harju Maakohtu 12. oktoobri 2017. a otsusega lühimenetluses tunnistati Eraisik talle esitatud süüdistuses süüdi. Eraisik esitas maakohtu otsusele apellatsioonkaebuse. Tallinna Ringkonnakohtu 22.03.2018 otsusega jäeti maakohtu otsus muutmata ja apellatsioon rahuldamata. Ringkonnakohtu otsusele esitas Eraisiku advokaat kassatsioonkaebuse.

Riigikohtu 09.11.2018 otsusega kriminaalasjas 1-17-6580 rahuldati kassatsioonkaebus, tühistati maakohtu ja ringkonnakohtu otsused ja mõisteti hageja esitatud süüdistuses õigeks. Riigikohus leidis, et kohtud kohaldasid süükküsimuse lahendamisel KaRS § 141 lg 2 p-de 1 ja 6 ning 145 lg 2 järgi valesti materiaaõigust. Riigikohus leidis, et hageja ei ole pannud toime kuritegusid, samuti, et hageja ei ole toime pannud tegusid, mis oleksid tegude toimepanemise ajal karistatavad väärtegudena.

Online meedias avaldati seoses eelnimetatud kriminaalasjaga korduvalt artikleid, mis on leitavad ka käesoleval hetkel Google otsingumootori kaudu.

- 1.<https://www.ohtuleht.ee/.../>
2. <https://www.ohtuleht.ee/.../>
- 3.<https://www.ohtuleht.ee/.../>;
- 4.<https://www.ohtuleht.ee/.../>
5. <https://www.ohtuleht.ee/.../>.
6. <https://www.vecherka.ee/.../>
- 7.<https://www.ohtuleht.ee/.../>
- 8.<https://rus.ohtuleht.ee/.../>
9. <http://rus.delfi.ee/.../>
- 10.<http://rus.delfi.ee/.../>
- 11.<https://ekspress.delfi.ee/.../>
- 12.<https://ekspress.delfi.ee/.../>
- 13.<http://www.delfi.ee/.../>
- 14.<http://rus.delfi.ee/.../>
- 15.<http://rus.delfi.ee/.../>

16. <http://www.delfi.ee/.../>

17. <https://www.delfi.ee/.../>

Eesti Vabariigi Põhiseaduse § 22 sätestab, et kedagi ei tohi käsitleda kuriteos süüdi olevana enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus. Põhiseaduse § 26 sätestab, et igapähele on õigus perekonna- ja eraelu puutumatusel.

Eraisiku kohta on avaldatud teavet seose läbiviidud kriminaalmenetlusega, samuti on avaldatud andmed jõustumata kohtuotsustest. Andmed on avaldatud sellisel viisil, et koostoimes teiste avaldatud artiklitega on võimalik tuvastada, et artiklites kajastatud isik on Erasisik

Hetkel kehtiva IKS § 4 kohaselt võib isikuandmeid andmesubjekti nõusolekuta töödelda ajakirjanduslikul eesmärgil, eelkõige avalikustada meedias, kui selleks on avalik huvi ja see on kõõskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega. Isikuandmete avalikustamine ei tohi ülemäära kahjustada andmesubjekti õigusi.

Eraisiku isikuandmeid on töödeldud tema nõusolekuta. Seoses sellega, et ta on talle inkrimineeritud kuritegudes õigeks mõistetud, puudub ajakirjanduslik ja avalik huvi Erasisiku isikuandmete töötlemiseks. Andmete jätkuv avaldamine kahjustab Erasisiku õigusi ja need võimaldavad tema identifitseerimist, andmete kättesaadavus põhjustab Erasisikule kannatusi.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 27.04. 2016 määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EU kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) sätestab füüsiliste isikute isikuandmete töötlemise üldpõhimõtted Euroopa Liidus.

Määruse artikkel 4 p 1 sätestab et isikuandmed on igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise või füsioloogilise tunnuse põhjal. Artikkel 4 p 2 sätestab, et isikuandmete töötlemine on isikuandmete või nende kogumiga tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, sh edastamise levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel andmete avalikustamine.

Avaldaja leiab, et andmete kättesaadavus Google otsingumootori kaudu on käsitletav isikuandmete töötlemisena.

Määruse sätestab, et isikuandmete töötlemisel tagatakse:

- et töötlemine on seaduslik, õiglane ja andmesubjektile läbipaistev (art 5 lg 1 p a))
- et peale isikuandmete esialgset töötlemist avalikes huvides toimuvat edasist töötlemist arhiveerimise eesmärgil ei loeta artikli 89 lõike 1 kohaselt algsete eesmärkidega vastuolus olevaks. (eesmärgi piirang, art 5 lg 1 p b))
- et isikuandmed on õiged ja vajaduse korral ajakohastatud ning et võetakse kasutusele kõik meetmed, et töötlemise seisukohast ebaõiged andmed kustutataks või parandataks viivitamata (art 5 lg 1 p d))

Artikkel 6 lg 1 p-d a), e) ja f) sätestavad, et isikuandmete töötlemine on seaduslik juhul, kui

- andmesubjekt on andnud nõusoleku isikuandmete töötlemiseks
- isikuandmete töötlemine on vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks
- isikuandmeid või isikuandmete töötlemine on vajalik vastutava töötleja või kolmanda isiku isiku õigustatud huvi korral.

Määruse artikkel 17 ("Õigus andmete kustutamisele ("õigus olla unustatud")) lg 1 p a) sätestab,

et andmesubjektil on õigus nõuda, et vastutav töötleja kustutaks põhjendamatu viivitusega teda puudutavad isikuandmed, kui isikuandmeid ei ole enam vaja sellel eesmärgil, millega seoses need on kogutud või muul viisil töödeldud. Artikkel 21 lg 1 sätestab, et andmesubjektil on õigus oma konkreetsest olukorrast lähtudes esitada igal ajal vastuväide teda puudutavate isikuandmete töötlemise suhtes, mis toimub artikli 6 lõike 1 punkti e või f alusel. Vastutav töötleja ei töötle isikuandmeid edasi, välja arvatud juhul, kui vastutav töötaja tõendab, et andmeid töödeldakse mõjuval õiguspärasel põhjusel, mis kaalub üles andmesubjekti huvid, õigused ja vabadused.

Avaldaja esitab vastuväite enda isikuandmete töötlemisele: avaldajat puudutavate artiklite kättesaadavus internetis. Taotleja ei ole andnud nõusolekut artiklita avaldamiseks ja nende leitavuse võimaldamiseks. On tuvastatud, et taotleja ei ole pannud peale artiklite avaldamist artiklites kajastatud õigusrikkumisi. Käesoleval hetkel ei ole isikuandmete töötlemine vajalik avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks ja selleks ei ole vastutava töötleja või kolmanda isiku õigustatud huvi, sh ajakirjanduslikku huvi.

Lähtudes eelpool toodust palun lõpetada otsingumootori Google kaudu eeltoodud artiklite leitavus.

50. Lisan samuti uus Tallinna Ringkonnakohtu määrus kus tegemist on sama kriminaalasjaga ja sama tekstiga mis kirjeldatud süüdistuses ning ringkonnakohtu kriminaal kolleegium ütles oma arvamus avaldatud peaaegu 30 artiklitest mis on Andmekaitse Inspeksiooni menetluses käesolevas asjas, kus kohtu kolleegium taas märgib, et see tekitab kahju minu eraelu puutumatusse ja lahendas kohtu kolleegium ei avalda kohtumäärust üldse (ainult resolütiivosa ja sissejuhatus), see tõendab minu seisukoht, mis ma avaldasin AKI-sse, et isegi kui vahetada minu nimi tähtmärkidega siis ühiskond saab arusaama juba lihtsalt kirjeldatud süüdistuses tekstist, et tegemist on Erasikuga, kuivõrd peaaegu 30 ebaseaduslik artiklid on juba teine aasta avalik see tõttu, et Andmekaitse Inspeksioon on kahetsusväärse riigi asutuse näite sellest, kuidas haldusorgan on püüdnud otsides ning menetluse kestel täiendavalt saadud teavet sisuliselt tähelepanuta jättes leidnud formaalse põhjuse, et vältida isiku avalduses tõstatatud sisuliste probleemidega tegelemist ja enda seadusest tuleneva pädevuse rakendamist. See ei ole haldustegevuse eesmärk. Ringkonnakohtu määrus osas 1-19-8765 resolutsioonis punkt 3 kirjutatud "Asendada määruse avaldamise korral Erasiku isikuandmed tähelepanu ja KrMS § 408¹ lg 3 alusel kuulub avalikustamisele ainult kohtulahendi sissejuhatus ja resolütiivosa. Ning sama määruses punkt 22 kirjutatud 1. " Taotlust asendada määruse avaldamise korral kaebaja isikuandmed tähelepanu peab ringkonnakohtu antud juhul põhjendatuks. Samuti leiab ringkonnakohtu, et kohaldamisele kuulub ka KrMS § 408¹ lg 3, st avaldamisele kuulub ainult kohtulahendi sissejuhatus ja resolütiivosa. Erasiku näol on tegemist õigeksmõistetud isikuga. Õige on kaebaja seisukoht, et kuivõrd asja menetluse kohta on avaldatud meedias hulgaliselt artikleid, on ka tähelepanu määruse tervikteksti avaldamise korral tuvastatav Erasiku isik ning andmete avalikustamine kahjustaks oluliselt Erasiku eraelu puutumatus." "

19.03.2013 lahendis number 8772/10 Von Hannover vs Saksamaa on kokku võetud EIK üldine õiguskäsitlus aspektidest, mida tuleb hinnata sõnavabaduse ning era- ja perekonnaelu puutumatus tasakaalustamisel. Need on:

- kas tegemist on avalikkusele huvipakuva temaga*
- kõnealuse isiku tuntus*
- kõnealuse isiku varasem käitumine*
- kajastuse teema*
- kajastuse sisu, vorm ja tagajärjed*
- fotode puhul nende võtmise asjaolud.*

Lisaks on märgitud, et avaliku elu tegelased ei saa eeldada eraisikuga võrreldavat kaitset avalikkuse tähelepanu vastu. Seega on mittetuntud eraisikutel suurem kaitse avalikkuse

tähelepanu vastu.

28.10.2014 lahendist nr 20531/06 *Ion Carstea vs Rumeenia* nähtub, et isikust foto avaldamine on sekkumine tema eraellu. Eraelu kaitsmisel on oluline, kas teabe avaldamisel on saavutatud mõistlik tasakaal isiku reputatsiooni kaitse ning sõnavabaduse vahel.

20.09.2016 lahendist nr 27323/14 *Barbara van Beukering ja Het Parool B.V. vs Holland* nähtub, et EIK on korduvalt väljendanud õiguskäsitlust, mille kohaselt tuleb kriminaalmenetluse ajal koiduda kohtualuse kohta meedia kaudu isikliku teabe väljastamisest.

29.03.2016 lahendist nr 56925/08 *Bédat vs Šveits* nähtub, et avalik huvi kaitsta kriminaalmenetluse salajast teavet seisneb muu hulgas kohtualuse süüütuse presumptsiooni kaitses. Kriminaalmenetluse konfidentsiaalne iseloom on põhjendatud muu hulgas selleks, et kaitsta süüdistatava isiklike suhteid, huve ja süüütuse presumptsiooni.

V ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

5.1. Vaide ese

Andmekaitse Inspeksioon on 25.06.2020 asjas nr 2.1.-5/19/230 lõpetanud menetluse vaide esitaja kohta AS Õhtuleht Kirjastuse ja AS Ekspress Meedia vörgulehel avaldatud artiklite osas.

Esitatud vaidest võib aru saada, et inspeksioonile heidetakse ette vähest põhjalikkust kaebuse läbivaatamisel (p 1); Inspeksioon ei võta arvesse, et osades artiklites on kajastatud isiku täisnimi ning isegi initsiaalidega on isik tuvastatav (p 2); inspeksioon ei ole pöördunud Google poole (p 3); ei ole lahendatud kaebust ebaõigete andmete osas (p 5, 7, 10, 16); põhjendamatu on seisukoht, et kui andmed ei ole Google'is leitavad, ei ole isiku õigusi rikutud (p 6, 8,). Vaide esitaja on seisukohal, et kuna kohus on ta õigeks mõistnud, siis ole õigust tema andmeid enam avalikustada, kuna see rikub ta eraelu puutumatus (p 9, 10, 12, 13, 15-17).

Eeltoodust saab Andmekaitse Inspeksioon aru selliselt, et vaide esitaja ei ole rahul menetluse lõpetamisega, kuna inspeksioon ei kohustanud vörguväljaandeid artikleid kustutama ning otsingumootoritele sulgema. Vaide esitaja taotles 25.03.2019 inspeksioonilt meediaväljaannetele ettekirjutuse tegemist tema andmete internetist eemaldamiseks ning isikut tuvastada võimaldavate andmete otsingumootoritele sulgemist selliselt, et nime otsingumootorisse sisestades ei oleks artiklid/saated leitavad. 30.01.2020 taotles ta lisaks oma isikuandmete kustutamist ja ühtlasi artiklite tervenisti kustutamist. Kaebusest ei nähtu, et kaebaja oleks artiklite kustutamise osas pöördunud Google poole või oleks seda soovinud inspeksioonilt. Vaides ei saa esitada täiendavaid nõudeid, mida ei ole kaebuses esitatud. Seega ei saa selline nõue olla vaide esemeks.

Kuna kaebus puudutas suurel hulgal erinevaid vörgulinke ning erinevaid meediaettevötjaid, on inspeksioon lahendanud kaebust osade kaupa, eraldi erinevate andmetöötlejate kaupa. **Käesolev vaie puudutab AS Õhtuleht Kirjastuse ja AS Ekspress Meedia vörgulehel avaldatud artikleid, mis olid kaebuse esemeks ning mille kohta käis 25.06.2020 menetluse lõpetamise teade ning mille 17 vörgulinki on eespool vaide kirjelduses loetletud.**

Kohtupraktikast tuleneb, et kaebaja ei saa inspeksioonilt nõuda konkreetse meetme kasutamist, vaid üksnes järelevalvemenetluse alustamise või lõpetamise õiguspärasust otsustamist. Seega saab vaide esemeks olla üksnes küsimus, kas inspeksioon langetas järelevalvemenetluse lõpetamise otsuse õiguspäraselt.

Inspeksioon ei nõustu vaide esitaja etteheitega kaebuse läbivaatamise põhjalikkuse osas. Menetluse lõpetamise teates on inspeksioon põhjalikult selgitanud, kuidas viis läbi ajakirjandusvabaduse ja eraelu puutumatus omavahelise kaalumise. Seega on inspeksiooni

kaalutlused menetluse lõpetamise otsustamisel kaebajale jälgitavad. Inspektsioon ei leia ka vaide läbivaatamisel, et kaalutlusreegleid oleks rikutud. Seega jääb inspektsioon menetluse lõpetamise teates välja toodud seisukohtade juurde.

Suur osa vaide punkte käsitleb seda, et inspektsioon ei ole võtnud seisukohta politsei ja prokuratuuri tegevuse tõttu tekkinud ebaõigete andmete avaldamise osas ning kuna kohus ei ole otsuses tema nime avaldanud, siis riivab andmete avalikustamine isiku eraelu puutumatust. Menetluse lõpetamise teates on selgitatud, et Andmekaitse Inspektsiooni pädevuses on isikuandmete kaitse nõuete täitmise kontrollimine. Seda, kas politsei ja prokuratuur on õigeid andmeid avaldanud ja kas isikule on kahju tekitatud, inspektsioon ei hinda.

5.2. Sisulised põhjendused

Vaide läbivaatamise käigus tegi inspektsioon vaide esitaja ees- ja perekonnanimega Googlis päringu, mille tulemusena leidsime ainult ühe käesolevat vaiet puudutava artikli <https://www.delfi.ee>, milles on avalik küll vaide esitaja nimi ja vanus, kuid artiklile on inspektsiooni ettepanekul lisatud teave, et Riigikohus mõistis isiku õigeks.

Võrgulingil <https://www.vecherka.ee> pole uudis enam kättesaadav.

Võrgulink <http://rus.delfi.ee> on vaid üldviide kohtuasjade uudistele, mitte konkreetsele artiklile.

Ülejäänud 14 võrgulinki on küll endiselt aktiivsed, kuid need ei ole kaebaja nime alusel leitavad, st neid saab lugeda üksnes kas juhuslikult vanu artikleid sirvides või konkreetset võrgulinki teades.

Tulenevalt isikuandmete kaitse seaduse (IKS) §-st 4 on ajakirjanduslikul eesmärgil lubatud ilma isiku nõusolekuta tema kohta andmeid avaldada, kui selleks on avalik huvi, see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega ning see ei kahjusta isiku õigusi ülemääraselt.

5.2.1. Isikuandmete avalikustamine ajakirjanduslikul eesmärgil

Nii rahvusvahelises õiguses kui ka Eesti põhiseaduse §-s 45 tunnustatakse ajakirjandusvabadust. Riigil lasub üldiselt kohustus mitte sekkuda ajakirjandusvabadusse, samas on talle pandud ülesanne tagada toimiv õigusraamistik põhivabaduse toimimiseks ning adekvaatsed õiguskaitsevahendid. Ajakirjanduse kaudu või mõnel muul viisil vaba informatsiooni edastamine on väljendusvabaduse üks alaliike, mis seisneb möödapääsmatus demokraatia idee levitamises. Ajakirjandusvabadus on piiratud teiste õigustega: eraelu kaitsega, solvamise ning laimamise keeluga, valeandmete edastamise ning rassiviha õhutamise keeluga, samuti alaealiste ohustamise jms keeluga.

Ajakirjandusvabaduse ning eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse õiguse tasakaalustamiseks on isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 85 antud liikmesriikidele võimalus näha ette vabastusi ja erandeid üldmääruses sätestatud kohustustest. Nii sätestab isikuandmete kaitse seaduse § 4, et isikuandmeid võib andmesubjekti nõusolekuta töödelda ajakirjanduslikul eesmärgil, eelkõige avalikustada meedias, kui selleks on avalik huvi ning see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega. Isikuandmete avalikustamine ei tohi ülemäära kahjustada andmesubjekti õigusi. Vastava sättega on ajakirjandusele antud lisaks üldmääruse artiklites 6 ja 9 sätestatud isikuandmete töötlemise alustele erialus. Erialus võimaldab teha erandi kõikides eeltoodud artiklites nimetatud töötlemise alustest.

5.2.2. Isikuandmete avalikustamise lubatavus ülekaaluka avaliku huvi korral

Ülekaalukas avalik huvi tähendab eeskätt seda, et ilma nõusolekuta ei või meedias kajastada

sellist isikut või isikuga seotud sündmust, kelle või mille vastu avalik huvi puudub. Samuti peab avalikustamine olema kooskõlas heade kommete ja ajakirjanduseetika põhimõtetega. Viimased tulenevad peamiselt Eesti Ajalehtede Liidu koostatud Eesti ajakirjanduseetika koodeksist ning selles valdkonnas üldiselt omaksvõetud rahvusvahelised printsiipidest. Kõige selle juures jääb kehtima nõue, et isikuandmete avalikustamine meedias kajastamise teel ei tohi ülemääraselt andmesubjekti õigusi rikkuda. See tähendab, et igal üksikjuhtumil ja igasuguste andmete puhul peab meediaväljaande toimetuse eraldi hindama, kas avalik huvi üldsust huvitavate isikuandmete avalikustamiseks on niivõrd oluline, et kaalub üles andmesubjekti ja teiste isikute õiguste kaitse vajaduse.

Riigikohus on asjas 3-3-1-85-15 märkinud, et ajakirjandusel on ajakirjandusvabaduse olemusest tulenevalt lai otsustusvabadus avalikku huvi puudutava teemaderingi määratlemisel. Avaliku huvi puudumist võiks sedastada näiteks juhul, kui avaldatakse eraelu detaile, mis kuidagi ei seonu avaliku huviga ega aita kaasa ühiskondlikule debatile. Sealjuures peaks avalik huvi puuduma täielikult ja ilmselgelt, sest vastasel juhul saaks täitevvõim riikliku järelevalve käigus liiga suures ulatuses otsustada, millistel teemadel võib ajakirjandusväljaanne kirjutada ja millistel mitte. See moonutaks ajakirjandusvabadust. IKS § 11 lg-s 2 nimetatud ülekaalukas avalik huvi ei tähenda huvi kuulumist mingisse eriliselt kaitstud huvide kataloogi. Avaliku huvi ülekaalukus tuleb kindlaks teha konkreetse juhu asjaolude põhjal, võrreldes andmete avaldamise kasuks rääkivaid asjaolusid tagajärgedega, mida isikule põhjustatakse.

Kuigi eelnimetatud kohtuotsus on tehtud enne üldmääruse kehtima hakkamist, ei ole ka hetkel kehtivas seaduses eeltoodud põhimõtted muutunud. Seega saab inspeksioon kui järelevalveasutus sekkuda ajakirjandusvabadusse ainult erandlikel juhtudel, kui tegemist on olulise eraelu riivega.

5.2.3. Ajakirjandusvabaduse ja eraelu puutumatus tasakaalustamine

EIK praktikas on õigus eraelu kaitsele ning sõnavabadus võrdsed põhiõigused ning neid tuleb võrdselt kaitsta. EIK viitab oma otsustes Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 26.06.1998 resolutsioonile nr 1165(1998) eraelu puutumatus kohta.¹ Resolutsiooni punktis 11 rõhutab assamblee iga inimese õigust eraelu puutumatusse ja väljendusvabadusele kui demokraatliku ühiskonna põhireegleid ning lisab, et need õigused ei ole ei absoluutsed ega ka hierarhilises järjekorras, sest need on võrdse väärtusega. EIK selgitab, et põhimõtteliselt väärivad artiklite 8 ja 10 alusel tagatud õigused samaväärset austamist ning kaebuse lahendus ei tohiks põhimõtteliselt sõltuda sellest, kas kaebuse esitas EIK-ile konventsiooni artikli 10 alusel solvanguid sisaldava artikli avaldaja või konventsiooni artikli 8 alusel isik, kelle kohta artikkel avaldati. EIK leiab, et selle tõttu peaks kaalutlusruum olema mõlemal juhul põhimõtteliselt sama.²

Ajakirjanikul on kohustus esitada objektiivset informatsiooni. EIK praktika kohaselt tuleb teabe usaldusväärsust hinnata selle avaldamise hetke kontekstis. EIK selgitab, et see, mil määral võib mõistlikult pidada infoallikat usaldusväärseks, tuleb määrata lähtudes olukorrast selle toimumise ajal, mitte aga pikka aega pärast seda nõ tagantjärele targana.³ Teabe tõlevastavuse hindamisel on oluline, millistel asjaoludel ja millisest allikast teave saadi. EIK on rõhutanud, et üldist huvi pakkuvasse debatti panustamiseks peab ajakirjandus saama tugineda ametlikele

¹ Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee resolutsioon nr 1165 (1998) „Right to privacy”. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://assembly.coe.int/main.asp?Link=/documents/adoptedtext/ta98/eres1165.htm> (11.03.2014)

² Vt nt Axel Springer AG vs. Saksamaa, p 87; Von Hannover vs. Saksamaa (nr 2), p 106; Delfi AS vs. Eesti, p 82; Pauliukienė and Pauliukas vs. Leedu, EIKo 5.11.2013, nr 18310/06, p 51.

³ Yordanova ja Toshev vs. Bulgaaria, EIKo 02.10.2012, nr 5126/05, p 50; Ringier Axel Springer Slovakia, A.S. vs. Slovakkia (nr 3), EIKo 07.01.2014, nr 37986/09, p 81.

teadaannetele ja dokumentidele ilma, et peaks asja omal käel uurima.

Antud juhul on kajastavad avalikustatud artiklid kohtuotsustes/materjalides avalikustatud teavet. Seega on avalikustatud andmed saadud usaldusväärset riigiasutustelt ning avalikustatud on ainult faktidel põhinevaid andmeid ning avalikustatud ei ole isiku eraelu üksikasju puudutavaid andmeid ega muid halvustavaid kommentaare, mis riivaksid oluliselt vaide esitaja eraelu puutumast. Avalikustatud on vaide esitaja tegevust alaealiste suhtes, mille vastu on kindlasti ülekaalukas avalik huvi, kuna tegemist on kõige haavatavamate isikutega. Antud juhul ei oma tähtsust, kas tegemist on karistatava teoga või mitte, sest oma olemuselt on tegemist ebasünda käitumisega avalikus ruumis, mida ei saa aktsepteerida ja sellise käitumise korral ei saa ka isik eeldada anonüümsust. Kuna artiklitele, kus isik on tuvastatav, on lisatud ka täiendus, et vaide esitaja on Riigikohtu poolt õigeks mõistetud, siis ei ole enam tegemist ka olukorraga, kus vaide esitajast jääb mulje kui süüdimõistetud isikust. Eeltoodu ei tähenda aga seda, et jõustumata kohtuotsustest ei ole meedial õigus kirjutada.

Kohtute haldamise nõukoda on oma suunistes kohtule meediaga suhtlemiseks märkinud, et ka jõustumata kohtuotsused on avalikud ning ajakirjanikele tuleb võimaldada kiiret ja aktuaalset teavet kohtus toimuva kohta.

Vaide esitaja on leidnud, et puudub jätkuv avalik huvi tema andmete avalikustamiseks, mistõttu on ajakirjandus kohustatud veebist eemaldama teda puudutavad artiklid. Selgitan, et üldmääruse preambula punkti 65 kohaselt *peaks andmesubjektil olema õigus nõuda teda käsitlevate isikuandmete parandamist ja „õigus olla unustatud“ juhul, kui selliste andmete säilitamine rikub käesolevat määrust või vastutava töötleja suhtes kohaldatavat liidu või liikmesriigi õigust. ././ Isikuandmete jätkuv säilitamine peaks olema seaduslik aga juhul, kui see on vajalik sõna- ja teabevabaduse kasutamiseks.* Samuti sätestab üldmääruse artikkel 17 lg 3 punkt a, et õigust unustamisele ei kohaldata sel määral mil isikuandmete töötlemine on vajalik sõna- ja teabevabaduse õiguse teostamiseks. Seega ei ole õigus unustamisele absoluutne õigus.

EIK praktika kohaselt peab riigivõim ajakirjandusse sekkuma üksnes juhul, kui selle järele on rõhuv sotsiaalne vajadus. Seejuures laieneb ajakirjandusvabaduse kaitse ka ajalehtede internetiarhiividele, mis kannavad olulist rolli informatsiooni levitamisel. Seega tuleb igakordselt hinnata, kas andmete avalikustamine kahjustab konkreetse andmesubjekti huve või õigusi nii ülemääraselt, et riik peaks ajakirjandusvabadusse sekkuma.

Nagu eelpooltoodust tuleneb, ei ole andmesubjektil absoluutset nõudeõigust olla unustatud, kui tegemist on ajakirjandusvabaduse kaitsealas oleva isikuandmete avaldamisega. Inspeksioon hindas iga võrgulinki eraldi ning jõudis järeldusele, et IKÜM art 17 eeldused, mis annaksid andmesubjektile õiguse nõuda töötlemise lõpetamist, ei ole täidetud. Sellegipoolest on andmesubjektil õigus pöörduda avaldajate vastu tsiviilkohtusse, kui ta inspeksiooni arvamusega ei nõustu.

Vaidemenetluse eesmärk on kontrollida, kas haldusorgan on toiming teinud seaduslikult. Nagu märgitud, siis menetluse lõpetamine kui toiming tehakse kaalutlusõiguse alusel. Menetluse lõpetamise kaalutlused on esitatud menetluse lõpetamise teates. Seeläbi on otsustus isikule kontrollitav. Inspeksioon ei tuvastanud vaidemenetluses, et menetluse lõpetamise otsustamisel oleks kaalutlusreeglite vastu eksitud. Asjaolu, et vaide esitaja inspeksiooni kaalutlustega ei nõustu, ei muuda kaalutlusotsust veel ebaseaduslikuks.

Eeltoodust tulenevalt jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Pille Lehis
peadirektor